

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 13. januára 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2011/7/EÚ – Boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách – Pôsobnosť – Pojem ‚obchodné transakcie‘ – Orgán verejnej moci konajúci ako veriteľ podniku – Vylúčenie – Poskytnutie nehnuteľného majetku do trvalého užívania podniku orgánom verejnej moci za ročný poplatok“

Vo veci C-327/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Okręgowy w Opolu (Krajský súd Opole, Poľsko) z 10. marca 2020 a doručený Súdnemu dvoru 22. júla 2020, ktorý súvisí s konaním:

Skarb Państwa – Starosta Nyski

proti

New Media Development & Hotel Services sp. z o.o.,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory K. Jürimäe, vykonávajúca funkciu predsedu deviatej komory, sudcovia S. Rodin a N. Piçarra (spravodajca),

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Brauhoff a G. Gattinara, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: poľština.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 3 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 200, 2000, s. 35; Mim. vyd. 17/001, s. 226), ako aj článku 2 bodu 1 a článku 12 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 48, 2011, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Skarb Państwa – Starosta Nyski (Štátna pokladnica – okres Nisa, Poľsko) (ďalej len „Štátna pokladnica“) a spoločnosťou New Media Development & Hotel Services sp. z o.o. (ďalej len „New Media“) o úrokoch z omeškania za oneskorenú platbu ročného poplatku splatného Štátnej pokladnici ako odplata za trvalé užívanie pozemku prenechaného tejto spoločnosti.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2011/7

- 3 Odôvodnenia 3, 8, 9, 14 a 23 smernice 2011/7 stanovujú:

„(3) Mnoho platieb v obchodných transakciách medzi hospodárskymi subjektmi alebo medzi hospodárskymi subjektmi a orgánmi verejnej moci sa uskutočňuje neskôr, než ako sa dohodlo v zmluve alebo stanovilo vo všeobecných obchodných podmienkach. Hoci bol tovar dodaný alebo služby poskytnuté, mnohé zodpovedajúce faktúry sú zaplatené dlho po termíne splatnosti. Takéto oneskorené platby negatívne ovplyvňujú likviditu a komplikujú finančné hospodárenie podnikov. Takisto ovplyvňujú konkurencieschopnosť a ziskovosť podnikov v prípade, keď veriteľ z dôvodu oneskorenej platby musí získať finančné prostriedky z externých zdrojov. ... Riziko týchto negatívnych vplyvov sa výrazne zvyšuje v období hospodárskeho poklesu, keď je prístup k financovaniu zložitejší.

...

(8) Rozsah tejto smernice by sa mal obmedziť na platby vykonávané ako odplata za obchodné transakcie. Táto smernica by nemala upravovať transakcie so spotrebiteľmi, úroky v spojitosti s inými platbami, napr. platbami podľa zákonov o zmenkách a šekoch alebo platbami vykonávanými ako náhrada škody vrátane platieb od poisťovní. ...

(9) Táto smernica by mala upravovať všetky obchodné transakcie bez ohľadu na to, či sa uskutočňujú medzi súkromnými alebo verejnoprávnymi podnikmi, alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci vzhľadom na to, že orgány verejnej moci vykonávajú značný objem platieb voči podnikom. ...

...

(14) V záujme konzistentnosti právnych predpisov Únie by sa mal na účely tejto smernice uplatňovať pojem „verejní obstarávatelia“ zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb [(Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 1; Mim. vyd. 06/007, s. 19)] a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby [(Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132)].

...

(23) Orgány verejnej moci vo všeobecnosti využívajú bezpečnejšie, predvídateľnejšie a trvalejšie zdroje príjmov ako podniky. Mnohé orgány verejnej moci môžu okrem toho získať financovanie za atraktívnejších podmienok ako podniky. Zároveň sú orgány verejnej moci pri dosahovaní svojich cieľov menej závislé od budovania stálych obchodných vzťahov než podniky. Dlhé lehoty splatnosti a oneskorené platby zo strany orgánov verejnej moci za tovar a služby vedú k neopodstatneným nákladom pre podniky. Preto je vhodné zaviesť osobitné pravidlá týkajúce sa obchodných transakcií pre dodávku tovaru alebo poskytovanie služieb podnikmi orgánom verejnej moci, ktorými by sa stanovili najmä lehoty splatnosti, ktoré za bežných okolností nepresahujú 30 kalendárnych dní, pokiaľ nie je v zmluve výslovne stanovené inak, a za predpokladu, že je to objektívne opodstatnené vzhľadom na osobitný charakter alebo prvky zmluvy, a v každom prípade nepresahujú 60 kalendárnych dní.“

4 Článok 1 tejto smernice, nazvaný „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä [malých a stredných podnikov (MSP)].

2. Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.

...“

5 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. pojem ‚obchodné transakcie‘ znamená transakcie medzi podnikmi, alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej správy, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu,

2. ‚orgán verejnej moci‘ je akýkoľvek verejný obstarávateľ, ako je vymedzený v článku 2 ods. 1 [bod] a) smernice [2004/17] a v článku 1 ods. 9 smernice [2004/18] bez ohľadu na predmet alebo hodnotu zmluvy;

3. ‚podnik‘ je akákoľvek organizácia iná ako orgán verejnej moci, konajúca v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a to aj vtedy, ak je táto činnosť vykonávaná len jednou osobou;

...

6. ‚zákonný úrok z omeškania‘ je jednoduchý úrok z omeškania, ktorého sadzba zodpovedá súčtu referenčnej sadzby a najmenej ôsmim percentuálnym bodom;

...“

6 V článku 3 smernice 2011/7 o obchodných transakciách medzi podnikmi sa v odseku 1 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby bol veriteľ v takýchto transakciách oprávnený požadovať úroky z omeškania bez potreby upozornenia, ak sú splnené podmienky v ňom stanovené.

7 Článok 4 tejto smernice s názvom „Transakcie medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci“ v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách, kde je dlžník orgánom verejnej moci, mal veriteľ po uplynutí lehoty stanovenej v odsekoch 3, 4 alebo 6 nárok na zákonný úrok z omeškania bez potreby upozornenia, ak sú splnené tieto podmienky:

a) veriteľ splnil svoje zmluvné a zákonné povinnosti a

b) veriteľ nedostal splatnú sumu včas, s výnimkou prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za omeškanie.

...“

8 Uvedená smernica na základe svojho článku 13 ods. 1 zrušila smernicu 2000/35 s účinnosťou od 16. marca 2013.

Smernica 2004/17

9 Článok 2 ods. 1 písm. a) smernice 2004/17 definuje, že pojem „verejní obstarávatelia“ sa vzťahuje na „štátne, regionálne alebo miestne orgány, inštitúcie, ktoré sa spravujú verejným právom, združenia vytvorené jedným alebo niekoľkými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito inštitúciami, ktoré sa spravujú verejným právom“.

10 Táto definícia v podstate zodpovedá definícii uvedenej v článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 243), s účinnosťou od 18. apríla 2016.

Smernica 2004/18

11 V článku 1 ods. 9 smernice 2004/18 sa pojem „verejní obstarávatelia“ definuje rovnako ako v článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2004/17.

12 Smernica 2004/18 bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 65) s účinnosťou od 18. apríla 2016. článok 2 ods. 1 bod 1 a článok 10 písm. a) smernice 2014/24 zodpovedajú článku 1 ods. 9, resp. článku 16 písm. a) smernice 2004/18.

Polské právo

Zákon z 8. marca 2013

13 Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom (zákon z 8. marca 2013 o boji proti neprimeraným omeškaniam platieb v obchodných transakciách, konsolidované znenie), z 8. marca 2013 (Dz. U. z roku 2019, položka 118, ďalej len „zákon z 8. marca 2013“) prebral smernicu 2011/7 do poľského práva a nadobudol účinnosť 28. apríla 2013.

14 Článok 2 zákona z 8. marca 2013 stanovuje:

„Ustanovenia [tohto] zákona sa vzťahujú na obchodné transakcie, ktorých strany sú výlučne:

1. podnikatelia v zmysle zákona... – Prawo przedsiębiorców [(zákon o práve podnikateľov) z 6. marca 2018];

...

3. subjekty uvedené v článku 3 ods. 1 zákona... – Prawo zamówień publicznych [(zákon o verejnom obstarávaní) z 29. januára 2004]...”

15 Článok 4 body 1, 2 a 3 zákona z 8. marca 2013 obsahuje tieto definície:

„Na účely tohto zákona sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

(1) obchodná transakcia: zmluva, ktorej predmetom je dodávka tovaru alebo poskytnutie služieb za odplatu, ak zmluvné strany uvedené v článku 2 uzatvorili túto zmluvu v rámci činnosti, ktorú vykonávajú;

...

(2) orgán verejnej moci: subjekty uvedené v článku 3 ods. 1 bodoch 1 až 3a zákona z 29. januára 2004 o verejnom obstarávaní;

(3) zákonné úroky z omeškania v obchodných transakciách:

a) v prípade obchodných transakcií, v ktorých je dlžníkom verejný subjekt lekárskeho odvetvia: úroky vo výške rovnajúcej sa referenčnej sadzbe Poľskej národnej banky zvýšenej o osem percentuálnych bodov;

b) v prípade obchodných transakcií, pri ktorých dlžníkom nie je verejnoprávny subjekt z lekárskeho odvetvia: úroky vo výške rovnajúcej sa referenčnej sadzbe Poľskej národnej banky zvýšenej o desať percentuálnych bodov...”

16 Podľa článku 7 ods. 1 zákona z 8. marca 2013:

„Okrem transakcií, v ktorých je dlžníkom orgán verejnej moci, majú veritelia, ktorí sa zúčastnili na obchodných transakciách, právo na zákonné úroky z omeškania, ak sa strany nedohodli na vyššej úrokovej sadzbe, za obdobie odo dňa splatnosti peňažného plnenia do dňa platby, ak sú splnené obe tieto podmienky:

(1) veriteľ splnil svoje záväzky;

(2) veriteľ nedostal platbu v lehote dohodnutej v zmluve.“

Zákon o správe nehnuteľností

- 17 Článok 71 zákona ustawa o gospodarce nieruchomościami (zákon o správe nehnuteľností) z 21. augusta 1997 (Dz. U. z roku 2018, položka 2204), v odsekoch 1 a 4 stanovuje:

„1. Odovzdanie pozemku do trvalého užívania podlieha počiatočnému poplatku a ročným poplatkom.

...

4. Ročné poplatky sa platia vopred, najneskôr 31. marca každého roka, počas celého obdobia trvalého užívania. ...“

Občiansky zákonník

- 18 Podľa článku 232 ods. 1 a 2 zákona Kodeks cywilny (Občiansky zákonník) z 23. apríla 1964 (Dz. U. z roku 1964, č. 16, položka 93), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „Občiansky zákonník“):

„Pozemky tvoriace vlastníctvo štátu a nachádzajúce sa v administratívnych hraniciach mesta, štátne pozemky nachádzajúce sa mimo týchto hraníc, ale začlenené do územného plánu mesta a určené na dosiahnutie jeho hospodárskych cieľov, a pozemky tvoriace vlastníctvo územných samosprávnych celkov alebo ich združení možno poskytnúť do trvalého užívania fyzickým a právnickým osobám.

V prípadoch stanovených osobitnými ustanoveniami sa trvalé užívacie právo môže týkať aj iných pozemkov štátu, územných celkov alebo ich združení.“

- 19 Podľa článku 238 tohto zákonníka „užívateľ s trvalým užívacím právom platí ročný poplatok počas trvania svojho práva“.
- 20 Podľa článku 481 ods. 1 uvedeného zákonníka ak sa dlžník dostane do omeškania s platbou peňažného plnenia, veriteľ môže požadovať úroky z omeškania, aj keď mu nevznikla žiadna škoda a bez ohľadu na to, že omeškanie vyplýva z okolností, ktoré nemožno pripísať dlžníkovi.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 21 V rámci zmluvy uzavretej 15. mája 2014 nadobudla spoločnosť New Media časovo neobmedzené právo na užívanie pozemku od osoby, ktorej pôvodne postúpila toto užívacie právo Štátna pokladnica. Podľa článku 71 zákona o správe nehnuteľností je spoločnosť New Media ako trvalý užívateľ povinná platiť Štátnej pokladnici ročný poplatok.
- 22 Po tom, čo Štátnej pokladnici nebol tento poplatok zaplatený v lehote do 31. marca 2018, podala na Sąd Rejonowy w Nysie (Okresný súd Nisa, Poľsko) žalobu, ktorou sa domáhala, aby bolo spoločnosti New Media uložené zaplatiť dlžnú sumu vo výške 3 365,55 poľských zlotých (PLN) (približne 755 eur) spolu so zákonným úrokom z omeškania v súlade s ustanoveniami zákona z 8. marca 2013.

- 23 Rozsudkom z 24. mája 2019 tento súd uložil spoločnosti New Media povinnosť zaplatiť dlžnú sumu spolu so zákonnými úrokmi z omeškania vypočítanými od 1. apríla 2018 na základe článku 481 Občianskeho zákonníka a nie na základe ustanovení zákona z 8. marca 2013 z dôvodu, že povinnosť platiť ročný poplatok nevyplýva z „obchodnej transakcie“ v zmysle tohto zákona, ale má za právny základ článok 71 zákona o správe nehnuteľností a článok 238 Občianskeho zákonníka. Okrem toho konštatoval, že Štátna pokladnica nie je zmluvnou stranou zmluvy z 15. mája 2014, ktorou New Media nadobudla trvalé užívacie právo k dotknutému pozemku.
- 24 Štátna pokladnica sa proti tomuto rozsudku odvolala na Sąd Okręgowy w Opolu (Krajský súd Opole, Poľsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. V rámci svojho odvolania napáda to, že bol zamietnutý jej návrh na stanovenie úrokov podľa zákona z 8. marca 2013, a tvrdí, že spor vo veci samej spadá do pôsobnosti tohto zákona. V dôsledku trvalého užívacieho práva, hoci je ustanovené zákonom o správe nehnuteľného majetku, zo zákona vzniká zmluvný vzťah medzi Štátnou pokladnicou, vlastníkom nehnuteľnosti a užívateľom.
- 25 Podľa vnútroštátneho súdu teda vzniká otázka, či omeškanie s platbou poplatku za trvalé užívanie oprávňuje Štátnu pokladnicu požadovať úroky z omeškania na základe zákona z 8. marca 2013, ktorým sa do poľského práva preberá smernica 2011/7, alebo na základe pravidiel stanovených v Občianskom zákonníku.
- 26 Tento súd má predovšetkým pochybnosti o tom, či poskytnutie pozemku do trvalého užívania spadá pod pojmy „dodanie tovaru“ alebo „poskytnutie služieb“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2011/7, a teda či ročný poplatok splatný ako odplata za toto užívanie môže spadať pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 27 Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či tento ročný poplatok predstavuje transakciu medzi „podnikom“ a „orgánom verejnej moci“, a teda spadá pod „obchodnú transakciu“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2011/7. Keďže New Media nenadobudla trvalé užívacie právo od Štátnej pokladnice, ale od tretej osoby, na ktorú táto pokladnica pôvodne previedla dané užívacie právo, tento súd sa predovšetkým pýta, či len uvedený pôvodný prevod, ktorého zmluvnou stranou bola Štátna pokladnica, spadá pod pojem „obchodná transakcia“, alebo či sa má New Media považovať za nástupcu svojho zmluvného partnera, čo má za následok, že účinky pôvodného prevodu medzi pôvodným zmluvným partnerom a Štátnou pokladnicou sa tak rozširujú aj na túto spoločnosť.
- 28 Napokon za predpokladu, že predmetná situácia spadá pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2011/7, vnútroštátny súd sa pýta, či táto obchodná transakcia spadá do časovej pôsobnosti tejto smernice, tak ako bola prebratá do poľského práva zákonom z 8. marca 2013. Tento súd spresňuje, že poľský zákonodarca v zmysle využitia možnosti priznanej smernicou 2011/7 vylúčil z pôsobnosti zákona z 8. marca 2013 zmluvy uzatvorené pred 16. marcom 2013. Keďže však v spore vo veci samej bolo trvalé užívacie právo pôvodne postúpené 5. decembra 1990, smernica 2011/7 sa vzťahuje len na tento prevod užívacieho práva na New Media 15. mája 2014.

- 29 Za týchto podmienok Sąd Okręgowy w Opolu (Krajský súd Opole) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 2 bod 1 [smernice 2011/7] vykladať v tom zmysle, že bráni takému chápaniu článku 2 a článku 4 bodu 1 zákona [z 8. marca 2013], podľa ktorého pojem tovar nezahŕňa nehnuteľnosti a pojem dodávka tovaru nezahŕňa odovzdanie nehnuteľnosti do trvalého užívania v zmysle článku 232 a nasl. [Občianskeho zákonníka], prípadne, že toto odovzdanie nehnuteľnosti nemožno považovať za poskytnutie služieb?
 2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 2 bod 1 [smernice 2011/7] vykladať v tom zmysle, že bráni takému chápaniu článku 71 a nasl. [zákona o správe nehnuteľností] a článku 238 [Občianskeho zákonníka], ktoré v prípade, ak Štátna pokladnica vyberá ročné poplatky za trvalé užívanie pozemkov od subjektov vykonávajúcich hospodársku činnosť, ktoré neboli prvými subjektmi, ktorým táto pokladnica udelila právo na trvalé užívanie pozemkov, ale toto právo nadobudli od iných užívateľov, nezodpovedá pojmom obchodná transakcia a orgán verejnej moci v zmysle článku 2 bodov 1 a 2 smernice 2011/7 a článku 2 a článku 4 bodu 1 zákona z 8. marca 2013..., prípadne, že takýto postup nespadá do pôsobnosti smernice 2011/7 a uvedeného zákona?
 3. V prípade kladnej odpovede na prvú a druhú otázku: Má sa článok 12 ods. 4 [smernice 2011/7] a článok 6 ods. 3 písm. b) [smernice 2000/35] vykladať v tom zmysle, že bránia takému chápaniu článku 15 zákona z 8. marca 2013... a článku 12 zákona ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (o dobách splatnosti v obchodných transakciách) z 12. júna 2003 [(Dz. U. z roku 2003, č. 139, položka 1323)], ktoré vylučuje uplatnenie ustanovení uvedenej smernice a uvedeného zákona, ktorý ju prebral, na zmluvy o prevode práva na trvalé užívanie pozemkov aktuálnemu užívateľovi povinnému platiť ročný poplatok, ktoré boli uzatvorené po 28. apríli 2013, prípadne po 1. januári 2004, ak k prvotnému odovzdaniu pozemku do trvalého užívania zo strany Štátnej pokladnice inému subjektu došlo pred 28. aprílom 2013, resp. pred 1. januárom 2004?“

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

- 30 Druhou otázkou, ktorú je potrebné preskúmať ako prvú, keďže sa týka prvej podmienky vyžadovanej podľa článku 2 bodu 1 smernice 2011/7 na to, aby sa transakcia mohla považovať za „obchodnú transakciu“ v zmysle tohto ustanovenia, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má tento pojem vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na vyberanie poplatku za trvalé užívanie pozemku od podniku orgánom verejnej moci, vo vzťahu ku ktorému je tento orgán veriteľom.
- 31 Treba pripomenúť, že podľa článku 1 ods. 2 smernice 2011/7 sa táto smernica vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za „obchodné transakcie“ a že tento pojem je definovaný v článku 2 bode 1 smernice 2011/7 ako „transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu“. Toto ustanovenie treba vykladať s prihliadnutím na odôvodnenia 8 a 9 uvedenej smernice, z ktorých vyplýva, že táto smernica sa uplatňuje na všetky platby vykonávané ako odplata za obchodné transakcie vrátane platieb medzi súkromnými podnikmi, s výnimkou transakcií so spotrebiteľmi a iných druhov platieb [rozsudok z 9. júla 2020, RL (Smernica o boji proti oneskoreným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 22 a citovaná judikatúra].

- 32 Článok 2 bod 1 smernice 2011/7 tak stanovuje dve podmienky na to, aby bolo možné transakciu kvalifikovať ako „obchodnú transakciu“ v zmysle tohto ustanovenia, a tak patriť do pôsobnosti tejto smernice, ako je vymedzená v jej článku 1 ods. 2 Táto transakcia musí byť na jednej strane uskutočnená medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci. Na druhej strane musí viesť k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu [rozsudok z 9. júla 2020, RL (Smernica o boji proti oneskoreným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 24].
- 33 Pokiaľ ide o prvú z týchto podmienok, na ktorú sa vzťahuje táto prejudiciálna otázka, pojem „orgán verejnej moci“ je v článku 2 bode 2 smernice 2011/7 definovaný ako „akýkoľvek verejný obstarávateľ, ako je vymedzený v článku 2 ods. 1 písm. a) [smernice 2004/17] a v článku 1 ods. 9 [smernice 2004/18] bez ohľadu na predmet alebo hodnotu zmluvy“. Ako sa uvádza v odôvodnení 14 smernice 2011/7, toto vymedzenie bolo prijaté v záujme konzistentnosti právnych predpisov Únie.
- 34 Podľa týchto ustanovení smerníc 2004/17 a 2004/18 pojem verejný obstarávateľ znamená „štátne, regionálne alebo miestne orgány, inštitúcie, ktoré sa spravujú verejným právom [a] združenia vytvorené jedným alebo niekoľkými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito inštitúciami, ktoré sa spravujú verejným právom“.
- 35 Pojem štát sa vzťahuje na všetky orgány vykonávajúce zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc, pričom rovnako ako pojem verejný obstarávateľ sa musí vykladať funkčne a široko (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. septembra 1998, Komisia/Belgicko, C-323/96, EU:C:1998:411, body 27 a 28, ako aj z 5. októbra 2017, LitSpecMet, C-567/15, EU:C:2017:736, bod 31 a citovanú judikatúru).
- 36 Pojem „podnik“ uvedený v článku 2 bode 1 smernice 2011/7 je definovaný v článku 2 bode 3 tejto smernice tak, že sa ním označuje „akákoľvek organizácia iná ako orgán verejnej moci, konajúca v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a to aj vtedy, ak je táto činnosť vykonávaná len jednou osobou“. V súlade s touto definíciou subjekt, na ktorý sa vzťahuje pojem „orgán verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 tejto smernice, nemožno preto kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle článku 2 bodu 3 uvedenej smernice.
- 37 Zo znenia článku 2 bodu 1 smernice 2011/7 sa však samo osebe nedá určiť, či transakcia, v ktorej je orgán verejnej moci veriteľom podniku, spadá pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle tohto ustanovenia, a teda či spadá do pôsobnosti tejto smernice. Za týchto podmienok treba v súlade s ustálenou judikatúrou vychádzať z kontextu, do ktorého toto ustanovenie patrí, ako aj z cieľov sledovaných právnou úpravou, ktorej je súčasťou [pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. novembra 2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, bod 38, a z 9. júla 2020, RL (Smernica o boji proti oneskoreným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 27].
- 38 Pokiaľ ide o kontext článku 2 bodu 1 smernice 2011/7, v článku 4 ods. 1 tejto smernice sa uvádza, že „členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách, kde je dlžník orgánom verejnej moci, mal veriteľ po uplynutí lehoty stanovenej v odsekoch 3, 4 alebo 6 nárok na zákonný úrok z omeškania bez potreby upozornenia, ak sú splnené... podmienky [uvedené v písmenách a) a b)]“. Z toho vyplýva, že tento článok 4 sa vzťahuje len na situáciu, keď je orgán verejnej moci dlžníkom podniku.

- 39 Je tiež dôležité zdôrazniť, že článok 3 smernice 2011/7 sa týka len transakcií medzi podnikmi. Ako vyplýva z bodu 36 tohto rozsudku, pojem podnik použitý v tejto smernici výslovne vylučuje, aby sa smernica vzťahovala na orgán verejnej moci v zmysle článku 2 bodu 2 tejto smernice ako na veriteľa podniku.
- 40 Z kombinovaného výkladu ustanovení článku 2 bodov 2 a 3, článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2011/7 teda vyplýva, že ak je orgán verejnej moci veriteľom podniku, ako je to v prejednávanej veci, táto situácia nespadá pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle článku 2 bodu 1 uvedenej smernice.
- 41 Pokiaľ ide o ciele sledované smernicou 2011/7, treba uviesť, že cieľom tejto smernice ako opatrenia na aproximáciu právnych predpisov členských štátov je podľa článku 1 ods. 1 „boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä MSP“. V tejto súvislosti sa v odôvodnení 3 smernice uvádza, že oneskorené platby negatívne ovplyvňujú likviditu podnikov, ako aj ich konkurencieschopnosť a ziskovosť.
- 42 Naproti tomu, ako sa uvádza v odôvodnení 23 smernice 2011/7, orgány verejnej moci vo všeobecnosti využívajú bezpečnejšie, predvídateľnejšie a trvalejšie zdroje príjmov ako podniky a môžu získať financovanie za atraktívnejších podmienok než podniky. Navyše sú pri dosahovaní svojich cieľov menej závislé od budovania stálych obchodných vzťahov než podniky. Podniky pritom môžu byť vystavené neodôvodneným nákladom, ak dôjde k dlhým lehotám splatnosti zo strany orgánov verejnej moci za tovar alebo služby.
- 43 Vzhľadom na tieto rozdiely medzi orgánmi verejnej moci a podnikmi, najmä MSP, a na to, že ako sa uvádza v odôvodnení 9 smernice 2011/7, orgány verejnej moci vykonávajú značný objem platieb v prospech podnikov, normotvorca Únie považoval za vhodné zakotviť v článku 4 smernice 2011/7 ustanovenia uplatniteľné výlučne na podniky, ktoré sú veriteľmi peňažných súm vo vzťahu k orgánom verejnej moci, ktorým dodali tovar alebo poskytli služby bez toho, aby sa to týkalo týchto orgánov verejnej moci ako veriteľov podnikov.
- 44 Z článku 2 bodu 1 smernice 2011/7 vzhľadom na kontext, do ktorého patrí, a na ciele sledované touto smernicou tak vyplýva, že ak je orgán verejnej moci v zmysle bodu 2 tohto článku veriteľom peňažnej sumy vo vzťahu k podniku, vzťahy medzi týmito dvoma subjektmi nespádajú pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle tohto ustanovenia, a teda sú vylúčené z pôsobnosti uvedenej smernice.
- 45 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že spor vo veci samej vznikol v dôsledku oneskorenej platby od spoločnosti New Media týkajúcej sa ročného poplatku Štátnej pokladnici, pričom táto spoločnosť je „podnikom“ v zmysle článku 2 bodu 3 smernice 2011/7, rovnako ako osoba, ktorá na ňu toto užívacie právo previedla.
- 46 Keďže však Štátna pokladnica, ktorá spadá pod pojem „orgán verejnej moci“ v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2011/7, je veriteľom peňažných súm, ktoré jej dlhuje New Media ako odplatu za uvedené užívanie, nie je splnená prvá podmienka na to, aby sa transakcia mohla považovať za „obchodnú transakciu“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2011/7, ako bol vyložený v bode 44 tohto rozsudku. Za týchto okolností Štátna pokladnica nemá nárok na zákonný úrok za oneskorenú platbu vyplývajúci z článku 4 ods. 1 uvedenej smernice.

- 47 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že pojem „obchodná transakcia“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2011/7 sa má vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na výber poplatku orgánom verejnej moci splatného ako odplata za trvalé užívanie pozemku od podniku, ktorého veriteľom je tento orgán verejnej moci.

O prvej a tretej otázke

- 48 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na prvú a tretiu otázku.

O trovách

- 49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

Pojem „obchodná transakcia“ v zmysle článku 2 bodu 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách sa má vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na výber poplatku orgánom verejnej moci splatného ako odplata za trvalé užívanie pozemku od podniku, ktorého veriteľom je tento orgán verejnej moci.

Podpisy